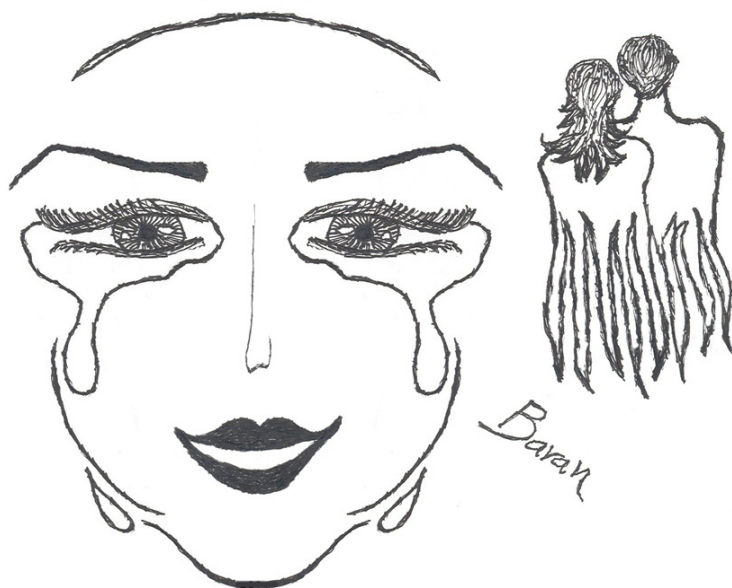

تراویچی پانگان!

باران

baran_1@hotmail.com

له بیرى ئەوهدا بووم که سنووریک بو سۆزم بکیشم، سهرقالی دارشتنی خشتهیهک بووم بو داهاتووم، دهمویست تاپیم بکریت له کهسایهتیم بگۆرم، دهمخواست رهق بم وهک راستیهکانی ژیان، بیباک وهک چنگی رهشی قهدهره ناوازهکانی ئەوی و لات و ئیره ی تاراوگه، سهخت تر له ههلووستی کۆمهل و دۆسته خۆپهستهکه م، گۆشهگیر دوور له ههمووان ته نیایی ههلبژیرم. لهو دهمهدا سهپاندنی بریاریکی بهو جوړه بهسه ر خۆمدا و دارشتنی پیلانیک دژ به خۆم، گران نه بوو له لام. ئەگه رچی زۆر ئاسانیش نه بوو به لام پیم وابوو ئەوهی که هیژی دروستکردنیشی نییه، حه تمه ن توانای روخاندنی ههیه. گومانم له ماناکانی راستی و ویزدان ده کرد و ئەشمزانی که ئەمه بیروکهیه کی به تاله له ژیری و ئەنجامه کهشی ههچ ده بیته! به لام دهمارگیرانه بو شته کانم دهروانی و چاره نووسیکی به دم بو خۆم دانابوو! ئاخه له خه ونیک رابوو بووم ههرهسی به باوه ریم ههینابوو..!

ئێوارهیه کیان، ئاوی گولهکانی باخچه که م ئەدا و تۆوی رقم له هزرمدای شین ده کرد! دانم بو پاساریه کان رۆ ده کرد و خولیاکانی خۆم سه رکوت و دیل ده کرد! به ناچاری پیم به گه لا وه ریوهکاندا دهنه و له گه ل دهنگی ئەواندا منیش بیدهنگ له ناوخۆمدا هاوارم ده کرد و دهموت؛ کاتیک نه ماوه بو پیدایه و نه وه، درهنگه بو بیرکردنه وه، میوهکان به درهخته کانه وه به سه رچوون، چیمه نه کان زهرد هه لگه ران، کال کال کال بوونه وه! لهو دهمهدا زهنگی ته له فۆنه ده ستیه که م لیدای، له گه ل که سیک که و تمه گفتوگۆ که نه مده ناسی و نه شهیده ویست پیم بلێ چون ژماره که می وه رگرتوو! ئەو به ردهوام ئەوهی دووپات ده کرده وه که له دووره وه نزیک به ژیان و کهسایه تیم ئاشنایه و مه به ستیتی بمدوینئ! هه ر له ویدا چه ندين باسی جوړاوجورمان تاوتوئ کرد و وهک ئەوهی له ساته سه ره تاکانی ته مه نه وه پیکه وه بووبین، ئاماژمان به درشت و وردی شته کان دهنه و تاوی له سه رخۆ و تاوی به خیراییه کی بیوینته به ئاسمانی ئەندیشه دا ده فرین. بهو شیوهیه چه ند کاتژمیڕیکمان به سه ربرد و بو مالئاوایی پیی وتم؛ "له تاریکی ئەمشه ودا تۆم باش، کچه کاله که"، پاش داخستنه وهی ته له فۆنه که، هاته بیرم که بیرمچوو بوو بیرسم ناوی چی بوو؟! به لام سه یر هه ستم به ئارامی ده کرد و بی سنوور ئاسوده بووم. تاریکی بالی کیشا بوو، وهلی من گزنگی نووریک دیه ی رۆحی ده تروکاندم، ههستی په ی بردنی رووناکیه کی ئیجگار مه زن له جیه کی ئەم گه ردوونه نوته که دا، ژیانیه به خانه مردوو هکانم ده دایه وه و نه شه ی لیکنانی پیلوو هکان و جوتبوونی برژانگه کانم نیگایه کی گهش و رامانیکه پر رهنگیان ده به خشیه دووباره هه لهینان و سه رنجی دوور و قوولی چاوه کانم!

مۆبیله که م توند به ده ستمه وه گرتبوو، هه رچی رق و قینیک هه بوو فه رامۆشمکردبوو، له باخه که دا هه ر ده هاتم و ده چووم، ده سو رآمه وه، هه ر له خۆمه وه زه رده ده یگرتم و ده ستم به په ری رهنگا ورهنگی گولهکاندا دهینا، له که کانم راده وه شانده و بۆنی نوستووی

گولەكانم لەخەوھەلدەستاندا، ئاوى چىمەنەكەم دەدا و لەگەل چەھچەھەي پاسارى و كەنارىيەكاندا چەند بىستىك قاچم لەسەر زەوى بەرز دەبۆوھە و بەدل دەمچرىكاندا. ھەر بەو كەيف و بزىوييەمەوھە باخەكەم جىھىشت و چوومە ژورەكەم، دەرگاكەم داخست و گلۆپم كوژاندەوھە، دوو مۆم پىكرد و بە ژورەكەدا ھاتم و چووم و خولامەوھە، لەناكاو دەستم بە گولدانىكى خالى سەر پەنجەرەكەدا كىشا و زرمەي كەوتن و ھارەي وردبوونى بەئاگاي ھىنامەوھە! بەلام گويم پىنەدا و چووم كۆمپيووتەرەكەم ھەلكرد، وەرزى دووھەي زنجىرە مۇسقىي (چوار وەرزەكە)م خستە سەر و تا توانيم لەسەر نوكي پى لەگەل خۇمدا دەستم كردهوھە بە نەرمە سەما، ئەوجا بۇ ھەواندەوھە لەسەر سىسەمەكەم درىژ بووم و بۇ ئەوھەي بنووم چاوم لىكنا، ھىدى ھىدى خەو لەگەل خوى بردى، جەستەم شل شل ھەك مردن باوھشم پىدابكات، سەدان وىنە بە مېشكەدا تىپەرىن، بى ئاگا لەخۇم وشەي پچر پچرم دەبزىكاند و لىوھەكانم دەكرۆشت؛ ئىستاكە چ ناكەم،

تەنيا دەنووم،

گەشتىكم لەبەرە،

جىھانىك نوور!

لەنىوان ئەم برگانەدا، دەنگىك لە ھەزردا زىنگايەوھە، پىي وتم:

"لەم كۆجەدا، بەم گرى خەم و بەم دلى جىرايەتەوھە،

كاروانىك لە نوور دەستىبىكا؛

يان دەسووتىي،

يانى دەبىيە ئەبەنگىك لە مانا*"

خەبەرم بۆوھە، ھىشتان ھەر راکشابووم كە چاوم كەوتە سەر جىگاي چۆلى گولدانە كەوتووەكەي سەر تاقي پەنجەرەكە و پارچە وردبووھەكانى. تەماشاي كۆمپيووتەرەكەم كرد بىتەن داگىرسا و بوو. دلۆپى تىكاي ساردەوھەبووى مۆمەكان بەسەر مېزتەوالىتەكەوھە لكابوون، خۇم و ئەم وىتەنەي دەورووبەرم لە تابلۆيەكى پر ھەرا و بى ناوئىشان دەچووین كە بەسەر دىوارىكەوھە بىدەنگ ھەلواسرايىت!

دىمەن و پرووداوەكانى دوئىنى باخچەكەم ھەك خەونىك دەھاتە بەرچا و دىبىتم! خەونىكى گەش، ھەلئ بەدواداچوون و لىكدانەوھەيم ئالۆز دەھاتە خەيال و بى سى و دوو كارتى مۆبىلەكەم دەرھىنا توورمدا و برىارم دا ئەو كەسە نەناسراوھە لەبىركەم.

كەوتەوھە گوزەراندى ژيانى ئاساييم لەگەل كۆششىكى زۆردا بۇ پەيرەوكردى ئەو نەخشە دۆزەخىيەي كە دامرشتبوو بۇ گۆران لەسەر چۆنىتى ژيان و كەسايەتى خۇم!

رۆژەكان دەرۆن، كەسانىك لەدايك دەبن و كەسانىك دەمرن، ژيان بەردەوامە و ھىشتا منى ھەر تىدام، ئا من ماوم و ھەلسوكەوت بە شتەكانەوھە دەكەم، بەلئ ھەر نەبى شتەكانى خۇم، ئەي ئەوھە نىيە خۇم برىار دەدەم چى بخۇم، چى لەبەربكەم، چۆن برۆم،

سهیری چی بکه م، چی بخوینمه وه، کهی بنووم، من هه موو ئه مانه ده که م و
 ژووره که م! دهمه وی ژووره که م چاک بکه م. زستان نزیک بوته وه، سیسه مه که م
 ده خه مه وه لای په نجه ره که. من به پیچه وانه ی خه لکه وه تامه زرؤی شه خته و زریانم،
 پیمخوشه شهوانی زستان لای په نجه ره که وه بم و سه رمابی، دهمه وی ئه و شه وانه له و
 سروشته رووتبووه ی ده ری بروانم و چاوم به ره قبوونه وه رابی، روودهدا له و
 شه وانهدا سه یرترین وانه ی خوړاگری فیبرم، توانای بهرگرم له ئاست سه ختیدا بگاته
 بهرکه مالی و شوړشی یاخیوونم بهرپا بی. هه ره ئه مرؤ شته کانی ئه م ژووره ده گوړم و
 چیتر دوی ناخه م، من دهمیکه نیازی ئه م گوړینه م هه یه، هه ره ئیستا ده یکم، سیسه مه که
 له لای په نجه ره که وه ده بی و کتیبخانه که ش که میک له ملاتر و له ته نیشتییه وه، میزی
 نووسینه که ش له وه ره وه داده نیم تا چاوم له په نجه ره که و دیمه نی ده ره وه بی کاتی
 دهنووسم، ئاخر ئه و کاتانه ی ده بینم له ده ره وه باران ده باری، منیش له ناوه وه ده باریم
 به سه ره خو مدها، به سه ره دلی خو مدها که هاوری هه همیشه بیمه و هه لگری نه ینیه کانم.

وا هه موو شته کانم چاککرد، یه ک کالآ و یه ک جیگا ماوه، به لام من نیگه رانم و
 نه مده ویست ئه وه یان له ویادا بیته! میژته والیته که م، نامه وی به رامبه ر به سیسه مه که م
 بیته! من سیمام شیواوی قه ده ری که و له حه وسه له یدا نه ماوه ئاماده ی قه یرانی ئاویته
 بیته. جا چا ئاویته که م به رامبه ر سیسه مه که م بیته و یه کبینه و له ده می نووستن و
 به ئاگاهاتم دا روخساری خو می تیذا ببینم! به لام نا، قه ینا، چونکه تازه من بریارمداوه
 له گه ل دل ره قی سروشتی ده ره وه دا له جه نگدام، بویه ده بیته پیش ئه و جه نگه، جه نگیک
 له گه ل رووخساری ناو ئاویته که مدها بکه م..!

له م هیان و بردنی ژووره دا کارته کونه که ی مؤبیله که م بینیه وه! خسته مه وه سه ر
 ته له فؤنه که م، ته ماشام کرد په یامیکی ئیجگار زورم له ژماره یه که وه بو هاتووه که
 نایناسمه وه! هه ره زو زه نگم بو لیذا و پاش ناساندنی خو م، له ناوی ئه وان پرسیارم
 کرد، له وه لامدا به ده نگیکی پر حه سره ت و کزه وه وتی؛ "دیمانه ت به خیر، کچه کاله که!"
 دیسانه وه بیستنی ده سته واژه ی (کچه کاله که) زرنگانه وه یه ک بوو دوور دوور له
 گویمدا، که سیکی له ناو یاده وه ریمدا خه بهر کرده وه! پاش هه ندیک قسه کردن، هاته وه
 بیرم که هه مان کوره نه ناسراوه که یه که ته نیا جاریک به ته له فؤن قسه مان کرد و
 زورترین شادمانیمان به یه کتری به خشی..! ئیستا که هه ردوو چاوم دهنووقینم و هه ول
 دده م بگه ریمه وه ناو ئیواره ی باخچه که، دهمه وی ئه و دهمه بینمه وه یادی خو م که
 ته له فؤنی کرد و منیش چهنده خو شحالبووم!! ئارامی به دهماره کانما گوزه ر ده کا، هیور
 هیور دهمه وه، هه سستی بهرکه وتنی شنه بای ئه و ئیواره یه دیسانه وه پیستم ختوکه ددها،
 له ری دیه نگیه وه ئاوپرژینی چیمه نه که م بیردیته وه و تویرالیک ئه شک سه ر نیگای
 چاوه کانم ده گری، وه ک ئه و ئیواره یه له سه رنوکی پی ده که ومه وه سه ما، به ویته ی

په روانه یه کی کیوی ژووره که جیدیلیم و ده فرم به ره و دهره وه، ده گمه که ناری باخه که و نور له ژیر پیستمه وه دیته دهری، شوق ددهمه وه.

ئیدی سهرتاپا ژیانم گورا، به یانیا به خه یالی ئه وه وه خه به رم دهبو وه وه، رۆژیکی دوور و دریزم به چاوه روانی هاتی ئیواره وه به سهرده برد، چونکه هه موو ئیواره یه کاتی یه کتریبینیمان بوو له سهر ئینته رنیت. نیمه له دوو ولاتی جیا ده ژیاين و به ره و پروو یه کمان نه دیووو. هه موو په یوه ندیبه کمان له ری تله فون و ئینته رنیتته وه بوو. شهوانه تا درهنگ چاتمان ده کرد. به دهم بیرکردنه وه مه وه لی له سهر جیگا که م پالده که وتم و چاوه کانم قورس دهبوون، به دهنگی ههر په یامیکی ئه و بوؤ موبیله که م راده چله کیم! ههر له شه وه کانی سهره تاوه پر بوو بووین له خه ونی جوان، ئومید دوو بال بوو له سنگماندا روابوو، گه یاندبووینیبه ترۆپکی به خته وه ری و به دیهینان. هیته قه شهنگ باسی له پیکه وه ژیانمان ده کرد، وهک دوو خوا وه ندی خو شه ویستی هه ستم به خو مان ده کرد..! به و جوړه سالانیکمان به ریکرد، تا ئیواره یه ک له مانگی سهرما وه رزدا من به دیار کومپیوته ره که مه وه دانیشتبوم به و نیازهی بیته خهت، ئه و تله فونی کرد و وتی که ئیستا ئه و له م شارهی که منی لیده ژیم و ده یه وی پاش نیو کاتژمیری تر له جیبه کی دیاریکراو بمبینی!!!!

پیش ئه و گه یشتمه ئه وی، له سهرسوچی شه قامه که وه ستابووم و چاوه ری بووم بی! ئیواره یه کی تاریک بوو، به و بیبا به رزانه وه چهند گلۆپیک کز دهبووتا، که س به دهره وه نه بوو، ته نیا تارمایی کوریکم ده بینی له وه بری شه قامه که وه له به رده م دهرگای کۆگایه کدا دانیشتبوو جگهرهی ده کیشا! له دووره وه پیده چوو دیقه تم بدا و له جی خوی نه ده جول! ده که وتمه دوو دل و گو مانه وه و له گه ل خو م دهموت؛ بللی ئه و بی! ئه ی له سه رچی وه ستاوه! بوچی نایه؟ خو م بجمه لای؟ نا، له وه ناکا خوی بی! له و کاته دا و له لایه کی تره وه ئه و دهرکه وت، له دووری چهند ههنگاویکه وه که وته قسه و وتی:

- ببوره، درهنگ که وتم؟

+ نا!

- بینیکی له نا کاوی بی به رنامه یه، به لام خو شه، وانیه؟ ئاخر من هه میشه رقم له خو ناماده کردن و ئیلتیزاماته، لیگه ری کیوی بژین و قایل نه بین به و رۆتینه ی که هه یه..!

+ به لی!

که وتینه ری و له سه رخو ههنگاوه کانمان تاریکی شه وی شهق ده کرد، نه غمه ی دهنگی پر هسه رته ی ئه و و چریکه ی پر ویقاری من تاو نا تاوی بیدهنگیان ده شله قاند و ترس و پاراییان پهت ده کرد. ده لی یه که مین جارمه هاوشانی کوریک ری ده که م! نا پیشتر وهک ئیستا رووینه داوه له گه لم که بتوانم به دهمریوه گویم له ته په ی دل خومبی و له

ئیوارهیهکی ناوهختی وادا، به تویی کراسیکی رهشی تهنکهوه، ههست به بهرزی پلهی
گهرمای جهسته م بکه م!

- ویستم بهر له ونبوونم بتبینم!

+ ونبوونت؟!

- بهلی، پیویستبوو بهر له تهروتوونا بوون، له دیداریکی گهرم و گور و زیندوو
دا بتدوینم. من ههر کابرایهکی پهرت بووم و قهت خوم بؤ کؤ نهکراوتهوه!
ئیستاش بیزار بووم له نامه ی بیگانی ئهلهکترۆنی، ههوسهلهی داگرتهوهی
دوگمهکانم نهما و به سارد و سرپی تهلهفون رهقههلاتووم. من ههرگیز خویشیم
به تهکنهلوژیا نههاتوووه..!

+ بهلام تو ..

- تیمبروانه، قوول سهرنجم بده و ههست به راستی ئه و قسانه بکه که دهیلیم،
ئه و دیره پهرتانه م لهبیربکه که ههنوکه لیم ههلوهری. من هاتووم ئه وهندهت
پی بلیم که خوشمویستیت و به خوشهویستیت دهسپیرم، ئاخ شتیکی نییه له م
جیهانهدا که ئه گهری ههلوهشانندهوهی نهییت، بمبووره..!

ههوا زور ساردی کردبوو، تووند باوهشم کردبوو به خومدا، ههلهلهرزیم و گازم
له روومهتی خوم دهگرت، قههسهلهکهی داکنند تاکو من له بهری بکه م، قبوولم
نهکرد. دهنگی تهپه ی پیلاوهکانی بهسهر ترپه خیراکانی دلدا زال بوو. ههستم
به غهریبی دهکرد که ئه وم له تهنیشت خومهوه دهبینی، ههستمدهکرد ههرگیز بؤ
ساتیکی کهمیش چیه من ئه م کورهم نهناسیوووه!

دوای ئه وه تا بهردهم شوقهکان له گهلم هات و ئه و به بههمان ریگاکه دا گه رایه وه و
منیش سهرکه وتمه سهره وه بؤ ماله وه. ههر که چوومه ژوور، به قورگی پر
گریانه وه خومدا به قه نه فه که دا، زنجیره که ی ملم پچراند و مه دالیاکه م که ناوی ئه وی
له سهر هه لکه ندرابوو، ماچ کرد و هه موو قسه کانیشی له یه که م ساتی ناسینییه وه تا
ئه و شه وه، دههاتنه وه یادم!

له و ئیوارهیه به دواوه، له بؤ وشه یه ک ده گه رام که پراوپری په یوهندی ئیمه بی و ئه و
ههست و هه لویستانه ی پی ناوبنیم! دلم هیندهی مه زنی ئه و له چاومدا، گه وره بوو
به رامبهری، ناسینیم بهرز نرخاند و پاساوم بؤ هه موو لادانیکی هیئایه وه، من له قولایی
ناخدا ئواتی هه موو شتیکی باشم بؤ دهخواست و ئه و عه شقه ی نیوانمانم وه ک
مروارییه ک له شوینیکی نهینی رۆحی خومدا بؤ تاهه تایه هه لگرت!

مه خابن ئیتر من ئه وم نه مبینیه وه، ههر که سه و به جوریک به سه رهاتی ئه وم بؤ
ده گهریته وه، هینده دزیو باسی ده کن خهریکه پهرت پهرت بجم به دهیه ها پارچه وه..!

دهشزانم، ئىستاكه له هەر كوييهك بى، بىرم دهكا، شهوان خهوى لى ناكهوى، له هەر كاتزميرىكا چه ندين جار له ژير ليووه بانگم دهكا، قهدهرى ديز و ژانى ويژدان هه راسانيان كردوه، سيگار به سيگار پينهكا!

منيش!! ئىجگار دهكۆكم، هه ناسه م توونده و وهخته بخنكيم به دوكه لى جگه ره كانى ليره وه، قايم ههردوو گويم گرتوو كه چى ئه وهندهى نه ماوه كه ربم به بيستنى دهنگ و هه ناسه و ناوم له و دووره وه! بىرى ناكه م و ههست دهكه م خل خل گه راومه ته وه سه ر هه ولدان بو گوړان و په يره وكردنى نه خشه دوزه خييه كه م! له گه ل برىك جياوازى له فراوانبوونى ئامانجه كاندا و كامل بوونى ويست و ئاره زووم! ئيدى من سىماشم وهك جارن شيو او نه ماوه، له بهرده م ئاوينه كه مدا به خوم شيوه يه كم له سه ر رووخسارم كيشاوه، شيوه يه ك كه ديمه نى له پاله وانى تراژيدى ترين سىرك ده چى، دهيه وى پيتان بللى ببينن خه نده له ته ك گريانىش هه لده كا! پيستىكى برؤنزى سپات، دوو چاوى هه ميشه فرميسكاوى گهش به قه له مى رهش، به قه له مليويكى سووريش قه وسى ده ميك كه هه رده م پيده كه نيته!

له بىرى ئه وه دام كه سنوورىك بو سؤزم بكيشم.....

٢٠٠٥/١٠ - ٢٠٠٦/٠٢

تراويلكهه = سراب

* كۆپله شيعرىكى (هه ندرين)